

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ 2014-2020

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014 - 2020 se concentrează pe un număr mai restrâns de măsuri care adresează nevoile identificate pe baza analizei socio-economice și de mediu și a analizei SWOT a spațiului rural românesc și reflectă direcțiile de acțiune în dezvoltarea agriculturii și a satului românesc, respectând, totodată, prevederile Regulamentului nr. 1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din FEADR și documentele cadru ale Comisiei Europene (COM).

PNDR beneficiază pentru perioada 2014-2020 de un buget total de 9.472,65 Mld. Euro din care:

8.128,00 Mld. Euro alocare FEADR

și

1.344,65 Mld. Euro Buget de Stat.

Alocările măsurilor din cadrul PNDR 2014-2020

Nr. crt.	MĂSURI PNDR 2014-2020	Număr măsură	UE mil. euro	Buget Național mil. euro	Alocare publică mil. euro
1	Investiții în active fizice (a+b+c) din care :	M 4	2.057,03	356,04	2.413,06
	a) Investiții în exploatații agricole	SM 4.1.	1.017,97	170,65	1.188,62
	a.1. pomicultura		260,00	43,59	303,59
	a.2. alte investitii		757,97	127,06	885,03
	b) Sprijin pentru investiții în procesarea/ marketingul produselor agricole	SM 4.2.	469,04	84,73	553,77
	b1.pomicultură		40,00	7,23	47,23
	c) Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice din care:	SM 4.3.	570,02	100,66	670,68
	c.1. irigatii		370,00	65,29	435,29
	c.2. drumuri de acces agricole și forestiere		200,02	35,36	235,39
2	Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor, din care:	M 6	978,69	126,98	1.105,67
	a) Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri	SM 6.1.	400,36	44,48	444,84
	b) Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale	SM 6.2.	100,00	17,77	117,77
	c) Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici, din care angajamentele în derulare din PNDR 2007-2013 pentru M141 fermele de semi-subzistenta (valoare estimativă)	SM 6.3.	216,00	38,19	254,19
	d) Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole	SM 6.4.	150,00	26,54	176,54
	e) Schema pentru micii fermieri – se va efectua transfer de la Pilonul I, la Pilonul II	SM 6.5.	112,33	-	112,33

3	<i>Grupuri de producători (măsura sub-program pomicol) + Angajamente în derulare, din PNDR 2007 - 2013</i>	M 9	18,00	2,00	20,00
	<i>Înființare Grupuri de producători la nivel național</i>		13,26	1,47	14,74
	<i>Înființare Grupuri de producători în sector pomicol</i>		4,74	0,53	5,26
4	<i>Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale</i>	M 7	1.100,60	197,33	1.297,93
5	<i>Servicii de consiliere</i>	M 2	60,39	10,66	71,05
6	<i>Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare</i>	M 1	60,39	6,71	67,10
<i>Măsuri mediu și climă din care:</i>			<i>2.467,14</i>	<i>437,23</i>	<i>2.904,37</i>
7	<i>Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite și perdele forestiere</i>	M 8	105,70	18,82	124,51
8	<i>Agromediu și climă , din care:</i>	M 10	909,96	160,78	1.070,74
9	<i>Agricultura ecologică</i>	M 11	200,69	35,73	236,42
10	<i>Plăți pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice</i>	M 13	1.150,80	204,10	1.354,89
11	<i>Silvomediu</i>	M 15	100,00	17,80	117,80
12	<i>Cooperare din care</i>	M16	28,02	3,11	31,13
	<i>- sub-program pomicol</i>		15,02	1,67	16,69
13	<i>Gestionarea riscurilor</i>	M 17	170,00	30,00	200,00
14	<i>LEADER, inclusiv angajamentele LEADER în derulare din PNDR 2007-2013 (valoare estimativă)</i>	M 19	572,36	63,60	635,96
15	<i>Asistență tehnică</i>	M 20	178,37	31,48	209,84
16	<i>Angajamente actuale ale măsurii "Bunastarea animalelor" cu implicatii asupra bugetului PNDR 2014-2020</i>	M 14	437,01	79,52	516,53
TOTAL alocare publica (cu rezerva de performanta inclusă)			8.128,00	1.344,65	9.472,65

MĂSURI

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice - Alocare FEADR: 2057,03 mil. Euro
Sub-măsura 4.1 "Investiții în exploatații agricole" - Alocare FEADR: 1017,97 mil. Euro

Beneficiari

- fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;
- cooperative (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare, care deservește interesele membrilor.

Acțiuni eligibile

- înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducere a poluării și respectarea standardelor Uniunii Europene și cele pentru depozitarea/gestionarea adecvată a gunoiului de grajd în zonele unde această cerință este în curs de aplicare;
- înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;
- investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare în cazul tinerilor fermieri - sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 24 luni de la momentul instalării și în cazul modernizării exploatațiilor agricole sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 12 luni de la data la care noul standard a devenit obligatoriu pentru exploatație;
- înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări;

MĂSURI

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice - Sub-măsura 4.1 "Investiții în exploatații agricole" - continuare-

Acțiuni eligibile

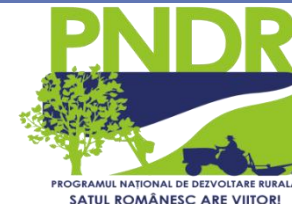
- procesarea * produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării; investițiile de procesare la nivelul fermei vor fi realizate doar împreună cu investițiile în modernizarea/dezvoltarea fermei (considerate ca fiind proiecte ce vizează un lanț alimentar integrat și adăugarea de plus valoare la nivel de fermă);
  - înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, cu condiția ca acestea să reprezinte o componentă secundară într-un proiect de investiții la nivel de fermă;
  - producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile cu excepția biomasei (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, ca și componentă în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
  - Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din propria activitate agricolă), ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
  - investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013;
- * Materia primă procesată va fi produs agricol (conform Anexei I la Tratat) și produsul rezultat va fi doar produs Anexa I la Tratat.

MĂSURI

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.1 "Investiții în exploatații agricole" - continuare-

Sume și rate de sprijin aplicabile

Rata maximă a sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:

În cazul fermelor având dimensiunea economică până la 500.000 SO

- proiecte care prevăd achiziții simple – **maximum 500.000 euro**, respectiv **100.000 euro** pentru fermele mici;
- proiecte care prevăd construcții-montaj – **maximum 1.000.000 euro** pentru sectorul vegetal, respectiv **200.000 euro** pentru fermele mici din sectorul vegetal și **maximum 1.500.000 euro** pentru legume în spații protejate (sere) și sectorul zootehnic, respectiv **300.000 euro** pentru fermele mici din sectorul zootehnic;
- proiecte care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate- **maximum 2.000.000 euro**, respectiv **400.000 euro** pentru fermele mici;

Intensitatea sprijinului nerambursabil și valoarea se vor putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO), respectiv 70% în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO, în cazul:

- Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, în conformitate cu anexa II a R 1305)

MĂSURI

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.1 "Investiții în exploatații agricole" - continuare-

- Proiectelor integrate;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- Investițiilor în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

În cazul fermelor având dimensiunea economică peste 500.000 SO, rata maximă a sprijinului public nerambursabil va fi de 30% și nu va depăși:

- **proiecte care prevăd achiziții simple** – maximum **500.000 euro**;
- pentru **proiecte care prevăd construcții- montaj** – maximum **1.000.000 euro** pentru sectorul vegetal, respectiv maximum 1.500.000 euro pentru legume în spații protejate (sere) și sectorul zootehnic;
- pentru **proiecte care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate** - maximum **2.000.000 euro**;

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 50% în cazul:

- proiectelor integrate;
- operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013.

MĂSURI

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice Sub-măsura 4.1 “Investiții în exploatații agricole” - continuare-

Sume și rate de sprijin aplicabile

În cazul cooperativelor și grupurilor de producători – 50% intensitate sprijin fără a depăși maximum **2.000.000 euro** indiferent de tipul investiției;

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul:

- investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători) și a proiectelor integrate;
- operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.1 a „Investiții în exploatații pomicole”

Alocare FEADR: 260,00 mil. Euro

Beneficiari

- fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;
- grupuri de producători și cooperative (societăți cooperative agricole și cooperative agricole) care activează în sectorul pomicol, cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri

Acțiuni eligibile

- Reconversia plantațiilor existente, inclusiv costurile pentru defrișare, materiale de plantare, sisteme de susținere, pregătirea solului, lucrări de plantare, sisteme de protecție pentru grindină și ploaie, echipamente de irigații la nivelul exploatațiilor;
- Înființarea de plantații pomicole, inclusiv costurile pentru materiale de plantare, sisteme de susținere, pregătirea solului, lucrări de plantare, sisteme de protecție pentru grindină și ploaie;
- Înființarea de pepiniere pentru producerea de material de înmulțire și material de plantare fructifer inclusiv costurile pentru materiale de plantare, sisteme de susținere, pregătirea solului, lucrări de plantare, plase antigrindină etc.;
- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea sistemelor de depozitare, condiționare, și ambalare și a unităților de procesare la nivelul exploatației.
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mașini/utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv;
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, în scopul comercializării produselor în cadrul lanțurilor scurte;
- Amenajarea, construcția, dotarea spațiilor de desfacere din cadrul exploatației și alte activități de marketing (de exemplu: rulote alimentare);
- Investiții care vizează îmbunătățirea performanțelor de mediu ale exploatațiilor pomicole (creșterea eficienței energetice a clădirilor, achiziționarea de instalații de producere a energiei regenerabile la nivelul exploatației);
- Împrejmuirea suprafețelor pe care se realizează investiția și drumuri de exploatare;
- Completarea golurilor cu puieti în plantațiile de pomi și arbuști (replantare) ;
- Conformarea cu standardele Uniunii Europene, în cazul menționat în art. 17 (5), din R. 1305/2013 ;
- Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013;

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.1 a „Investiții în exploatații pomicole” - continuare -

Sume și rate de sprijin aplicabile

Ferme mici

- intensitatea sprijinului este de **50% din totalul cheltuielilor eligibile**, fără a depăși:
- **100.000 euro** pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- **300.000 euro** în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare și reconversie);
- **450.000 euro** pentru investițiile care acoperă care conduc la un lanț alimentar integrat, la nivelul exploatației agricole (producție, procesare, comercializare).

Ferme medii

- intensitatea sprijinului este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:
- 200.000 euro** pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- 600.000 euro** în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare, reconversie etc.);
- 900.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar integrat, la nivelul exploatației agricole (producție, procesare, comercializare).

Obținere material de înmulțire și material de plantare fructifer

- Intensitatea sprijinului este de **50% din totalul cheltuielilor eligibile**, fără a depăși:
- 600.000 euro** în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare).

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice
Sub-măsura 4.1 a „Investiții în exploatații pomicole” - continuare -

Sume și rate de sprijin aplicabile

Ferme mari:

Intensitatea sprijinului este de 50 % din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși

- **250.000 euro** pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- **750.000 euro** în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare și reconversie);
- **1.050.000 euro** pentru investițiile care la un lant alimentar integrat, la nivelul exploatației agricole (producție, procesare, comercializare).

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, însă rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90% pentru operațiuni sprijinite în cadrul PEI.

Forme asociative

Intensitatea sprijinului este de 50 % din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:

- **350.000 euro** pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- **750000 euro** în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare și reconversie);
- **1.050.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lant alimentar integrat, la nivelul exploatației agricole (producție, procesare, comercializare).

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, însă rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, pentru:

- Investiții colective și proiecte integrate;
- Operațiuni sprijinite în cadrul PEI;
- Investiții legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologica) din R (UE) nr. 1305/2013;
- Zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la articolul 32.

MĂSURI

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.2 “Sprijin pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole”

Alocare FEADR: 469,04 mil. Euro

Beneficiari

- întreprinderi, cooperative și grupuri de producători.

Acțiuni eligibile

Investiții în active corporale din sectorul de procesare a produselor agro-alimentare pentru:

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea și dotarea unităților de procesare, inclusiv investiții privind marketingul produselor (ex. etichetare, ambalare);
- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea de rețelele locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare și capacități de ambalare;
- Îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare;
- Producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, geotermală), a energiei produsă cu ajutorul pompelor de căldură (aer-apă, sol-apă, apă-apă), în cadrul unității procesatoare exclusiv pentru consumul propriu și investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice, ca și operațiuni din cadrul unui proiect mai mare de investiții;

Investiții în active necorporale pentru:

- Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;
- Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;
- Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului.

MĂSURI

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.2 "Sprijin pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole"

-continuare-

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul se acordă sub formă de:

- rambursare cheltuieli eligibile;
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 din R 1305/2014;
- instrument financiar de garantare

Rata maximă a sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile pentru IMM-uri și grupuri de producători/cooperative și 40% pentru alte întreprinderi și nu va depăși:

- **1.000.000 Euro/proiect** pentru IMM în cazul proiectelor care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentar integrat;
- **1.500.000 Euro/proiect** pentru alte întreprinderi pentru proiectele care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentar integrat ;
- **2.500.000 Euro/proiect** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar integrat (indiferent de tipul de solicitant), precum și pentru forme asociative (cooperative și grupuri de producători) în cazul proiectelor care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentar integrat.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 de puncte procentuale pentru operațiuni sprijinite în cadrul PEI.

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.2 a Investiții în procesarea/marketingul produselor din sectorul pomicol

Alocare FEADR: 40,00 mil Euro

Beneficiari

- întreprinderi, definite conform legislației naționale în vigoare.
- grupurile de producători și cooperativele .

Acțiuni eligibile

- înființarea, extinderea și modernizarea unităților ce colectează, condiționează și/ procesează materie primă provenită din sectorul pomicol menționată în Anexa I de la TFUE; rezultatul procesării poate fi și un produs non Anexa I la TFUE.
- achiziționarea, inclusiv în leasing, de utilaje noi, instalații și echipamente și mijloace de transport specializate în scopul colectării materiei prime.
- achiziționarea, inclusiv in leasing, de mijloace de transport specializate in scopul comercializării produselor din fructe în cadrul lanțurilor scurte.
- investiții în energie regenerabilă pentru uz propriu și/sau eficiență energetică, sisteme de economisire a apei și în tehnologii de eliminare a deșeurilor in unitatea proprie.
- cheltuieli generate de îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare.
- cheltuieli cu activități de marketing.
- cheltuieli generate de investițiile în active necorporale.

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.2 a Investiții în procesarea/marketingul produselor din sectorul pomicol

- continuare -

Sume și rate de sprijin aplicabile

Întreprinderi micro și mici

- intensitatea sprijinului este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:
- **600.000 euro** pentru proiectele care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentară integrat;
- **900.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentară integrat (colectare, sortare, depozitare, ambalare, procesare);

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, în cazul operațiunilor sprijinite sprijinite în cadrul PEI.

Întreprinderi mijlocii

- intensitatea sprijinului este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:
  - **800.000 euro** pentru proiectele care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentară integrat;
  - **1.100.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentară integrat (colectare, sortare, depozitare, ambalare, procesare);

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, în cazul operațiunilor sprijinite sprijinite în cadrul PEI.

Întreprinderi mari

- intensitatea sprijinului este de 40% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:
- **1.000.000 euro** pentru proiectele care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentară integrat;
- **1.500.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentară integrat (colectare, sortare, depozitare, ambalare, procesare);

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale în cazul operațiunilor sprijinite sprijinite în cadrul PEI.

MĂSURI

**M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor
Sub-măsura 6.4 „Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”**

Alocare FEADR: 150,00 mil. Euro

Beneficiari

- micro-întreprinderilor și întreprinderilor mici existente și nou-înființate, din spațiul rural;
- fermieri sau membri unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici.

Acțiuni eligibile

- construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor;
- achiziționarea inclusiv în leasing de noi utilaje, instalații și echipamente, costuri de instalare;
- investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile Regulamentului 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis și nu va depăși **200.000 Euro/beneficiar** pe 3 ani fiscali.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de minim 70% și se poate majora până la 90%, în următoarele cazuri:

- pentru solicitanții care desfășoară activități de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și agroturism;
- pentru fermierii care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unor activități non-agricole.

Proiectele selectate care primesc intensitatea sprijinului nerambursabil de 70% vor reprezenta cea mai mare pondere a proiectelor. Autoritatea de Management va monitoriza respectarea acestui principiu după încheierea fiecărei secțiuni anuale de contractare. În cazul în care după doi ani acest principiu nu este respectat, lista activităților sau intensitatea sprijinului vor fi reanalizate.

ALOCARE FINANCIARĂ MĂSURA 19 ¹⁸

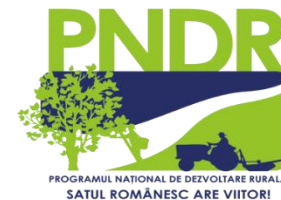
DEZVOLTAREA LOCALĂ LEADER

Masura	Alocare		
	Total	FEADR	BS
Sub-măsura 19.1 "Sprijin pregătitor"	2.400.000	2.160.000	240.000
Sub-măsura 19.2 "Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală"	493.599.606	444.239.646	49.359.961
Sub-măsura 19.3 "Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale GAL-urilor"	16.561.238	14.905.114	1.656.124
Sub-măsura 19.4 "Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare"	123.399.902	111.059.911	12.339.990
TOTAL M19 - Dezvoltarea locală LEADER	635.960.746	572.364.671	63.596.075
ALOCAREA FINANCIARA SDL (19.2+19.4)	616.999.508	555.299.557	61.699.951

LEADER

M19. (Art. 42-45) – LEADER

Beneficiari:

- Grupurile de acțiune locală (GAL) - parteneriate cu sau fără personalitate juridică ce vor fi ulterior constituite conform OG 26/2000;

Parteneriatele existente/noi se vor forma în baza unui Acord de Parteneriat specific LEADER și vor elabora o Strategie de Dezvoltare Locală (SDL) aferentă teritoriului pe care acesta este constituit.

GAL trebuie să reprezinte un teritoriu omogen care să respecte spațiul eligibil pentru implementarea LEADER, cu o populație cuprinsă între **10.000 – 100.000 de locuitori**. Pentru zona **Deltei Dunării se va accepta un prag minim al populației de 5.000 de locuitori**. Teritoriul eligibil LEADER cuprinde **Unități Administrativ-Teritoriale-comune** și poate cuprinde Unități **Administrativ-Teritoriale-orașe mici** cu o populație de maximum **20.000 locuitori**.

Valoarea maximă a sprijinului nerambursabil pentru proiectele finanțate în cadrul Strategiilor de dezvoltare locală este de 200.000 de euro/proiect.

Intensitatea sprijinului pentru proiectele generatoare de venit este **de maximum 90% (în funcție de domeniul de intervenție)**, iar pentru proiectele negeneratoare de venit este de **100%**.

VĂ MULȚUMESC!

Direcția Generală Dezvoltare Rurală
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Bd.Carol I nr.2- 4, sector 3, București